

Sociologie Românească

ISSN: 2668-1455 (print), ISSN: 1220-5389 (electronic)

---

*EFECTE ALE CRIZEI ACTUALE ASUPRA SĂRĂCIEI DIN ROMÂNIA –
POLITICI ANTISĂRĂCIE.*

**EDITURA PRO UNIVERSITARIA, BUCUREȘTI, 2024. MARIANA STANCIU
(COORDONATOR), ADINA MIHĂILESCU, CRISTINA HUMĂ,
LIVIA ȘTEFĂNESCU, BIANCA BULIGESCU, HORIA MIHAI**

Mihnea Tudor PREOTESI

Sociologie Românească, 2025, vol. 23, Issue 1, pp. 142-144

<https://doi.org/10.33788/sr.23.1.8>

Published by:
Expert Projects Publishing House

On behalf of:
Research Institute for Quality of Life, Romanian Academy
and
Romanian Sociology Association

***EFECTE ALE CRIZEI ACTUALE ASUPRA
SĂRĂCIEI DIN ROMÂNIA –POLITICI
ANTISĂRĂCIE.***

**EDITURA PRO UNIVERSITARIA,
BUCUREȘTI, 2024. MARIANA STANCIU
(COORDONATOR), ADINA MIHĂILESCU,
CRISTINA HUMĂ, LIVIA ȘTEFĂNESCU,
BIANCA BULIGESCU, HORIA MIHAI**

Mihnea Tudor PREOTESI¹

Abstract

The volume published in 2024 and written by a team of researchers from the Quality of Life Research Institute covers a very complex issue, that of poverty and social exclusion, on the one hand, and social protection policies, focused on poverty reduction, on the other hand. Even if the proposed analysis is a synthetic one, the information density is high, and covering such a complex issue required structuring on a fairly large number of chapters. In addition to a consistent introductory chapter of conceptual clarifications, the volume contains ten more chapters.

Keywords: poverty, social exclusion, anti-poverty policies, crisis.

Volumul apărut în 2024 și scris de un colectiv de cercetători de la Institutul de Cercetare a Calității Vieții acoperă o problemă foarte complexă, cea a sărăciei și excluziunii sociale, pe de o parte, a politicilor de protecție socială, focalizate pe reducerea sărăciei, pe de altă parte. Chiar dacă analiza propusă este una sintetică, densitatea informațională este una ridicată, iar acoperirea unei problematice atât de complexe a necesitat structurarea pe un număr destul de mare de capitole. Pe lângă un capitol introductiv consistent, de precizări conceptuale, volumul conține încă zece capitole, după cum urmează:

¹ Institutul de Cercetare a Calității Vieții, Institutul Național de Cercetări Economice „Costin C. Kirițescu”, Academia Română, București, ROMÂNIA. E-mail: mihneapre1@yahoo.com.

1. *Problema persistenței sărăciei extreme la nivel global;*
2. *Persistența pe scară largă a sărăciei în România în contextul european, 2019-2022;*
3. *Românii – printre cei mai săraci dintre europeni. Dinamica ratei sărăciei și excluziunii sociale;*
4. *Influențe ale politicilor de venit asupra ratei sărăciei în România;*
5. *Venituri, inflație, costul vieții, putere de cumpărare;*
6. *Criza energiei – factor major de expansiune a sărăciei energetice în România;*
7. *Gospodăria românești la limita subzistenței. Coșul minim de consum;*
8. *Locuirea ca premisă a integrării sociale. Dificultăți ale populației sărace din România;*
9. *Cheltuieli și efecte ale intervenției instituțiilor de protecție socială din România;*
10. *Concluzii și propuneri de politici anti-sărăcie.*

Ipoteza de la care pornește analiza prezentată în acest volum este aceea că „numeroase informații corelate cu evenimentele din anii 2019-2024 indică schimbarea radicală a condițiilor de viață, precarizarea calității vieții unei părți din clasa mijlocie, adâncirea sărăciei în păturile deja afectate de sărăcie la începutul crizei, prin scăderea puterii de cumpărare (...)” (p. 13).

Datele sunt actualizate la nivelul anului 2023, iar majoritatea analizelor acoperă perioada 2019-2022, dar sunt prezentate și serii de date ce surprind dinamica unor fenomene socioeconomice din 1991-2024, precum cele care surprind dinamica inflației. Referențialul analizei sunt țările UE 27, în raport cu care este analizată evoluția unei multitudini de indicatori, între care se regăsesc:

- nivelul veniturilor, inflația, nivelul consumului populației;
- indicatori ai sărăciei energetice;
- riscul sărăciei și al excluziunii sociale;
- coșul minim de consum/categorii de venituri/structuri familiale – dinamici;
- indicatori subiectivi: strategii economice individuale/familiale de supraviețuire;
- schimbări ale modelelor și comportamentelor de consum ale populației din România.

Capitolul introductiv este unul foarte consistent, iar definițiile acoperă aria conceptuală a unui domeniu complex și destul de tehnic, cum este cel al sărăciei și excluziunii sociale, o asemenea sinteză conceptuală fiind utilă, atât cititorilor nefamiliarizați cu aceste concepte, cât și specialiștilor care nu le utilizează foarte frecvent.

Capitolul intitulat *Problema persistenței sărăciei extreme la nivel global* pornește de la o constatare tulburătoare. Cu toate că rata sărăciei a avut o scădere consistentă și continuă, în ultimele două secole, chiar și în țările dezvoltate,

practica socială ne arată că „ultimele procente ale sărăciei extreme sunt mult mai rezistente decât masa anterioară mai mare a sărăciei” (p. 17).

În timp ce sărăcia relativă pornește de la distribuția veniturilor și are drept referențial mediana venitului pe adult echivalent, sărăcia, văzută din perspectivă absolută surprinde, în fapt, situații de viață ce nu asigură, în lipsa unor măsuri de sprijin adecvate, nu doar un trai decent, ci nici măcar supraviețuirea biologică a persoanelor și familiilor aflate în astfel de situații (în cazul amintit mai sus, al sărăciei extreme).

Volumul coordonat de Mariana Stanciu aduce o contribuție valoroasă în analiza sărăciei din perspectivă absolută, atât la nivel teoretic, cât și prin contextualizarea cazului României utilizând drept referențial țările UE. Un concept important în analiza sărăciei din perspectivă absolută (și, implicit, normativă) este cel de „coș minim de consum”. De altfel, colectivul coordonat de cea care coordonează și acest volum are o experiență îndelungată în analiza acestei tematici, atât din punct de vedere conceptual, cât și din perspectiva calculului și actualizării permanente a valorii acestui coș minim de consum.

A doua direcție de analiză propusă în acest volum este cea a politicilor sociale cu impact asupra reducerii sărăciei. Sunt adresate politicile cu impact asupra veniturilor – precum cele salariale și cele în domeniul pensiilor, dar și politicile de protecție socială, operaționalizate în beneficii/transferuri sociale și servicii sociale. Un capitol este dedicat unei probleme importante și foarte actuale, cea a locuirii și accesului la o locuință decentă, condiție importantă a integrării sociale.

Analiza politicilor sociale este făcută prin prisma eficienței în reducerea sărăciei și contextualizată în raport cu eficiența unor politici asemănătoare la nivel european. Un exemplu relevant în acest sens este cel al discrepanței dintre eficiența transferurilor sociale, altele decât pensiile, eficiență mult mai redusă în România, chiar și utilizând drept referențial categoria fostelor țări comuniste.

Atât diagnoza sărăciei și excluziunii sociale, cât și cea a politicilor antisărăcie sunt prezentate în dinamică și corelate cu contextul global, context dominat, în ultimii ani, de crize globale suprapuse: criza pandemică, criza energetică, războiul din Ucraina. Efectele conjugate ale acestor crize, resimțite în creșterea accelerată a prețului unor produse și servicii de bază – curent, gaze, energie termică, produse alimentare de bază – afectează mai puternic pe cei cu venituri mici.

Una dintre concluziile importante ale acestei analize este aceea că aceste crize globale suprapuse au generat o schimbare îngrijorătoare a dinamicii accentuat pozitive în ultimele decenii, a unui fenomen global, precum reducerea sărăciei. Încetinirea ritmului reducerii ratei globale a sărăciei relevă necesitatea adaptării politicilor la situația generată de așa-numitele „policrize”, o situație a cărei complexitate necesită o schimbare de paradigmă și ieșirea din rutina unor politici sociale din ce în ce mai inadecvate și mai ineficiente. Unui asemenea demers generos îi poate fi asociat și cel propus de analiza prezentată în acest volum.